

§ 8
Verksamhetsplan och budget 2019
Dnr 1.1.1-2019

Beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsplan med ändringen att nämnden justerar målvärdet för indikatorn ”*Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor*” (under KF-målet 1.2) från 77 % till 82 %. Verksamhetsplanen överlämnas till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till resultatenheter enligt bilaga 1.
3. Nämnden begär budgetjustering om 0,7 mnkr för åtgärder för giftfri förskola.
4. Nämnden begär budgetjustering om 1,0 mnkr för aktivitetscenter.
5. Nämnden begär budgetjustering om 2,0 mnkr för medel för Älvsjöskogens naturreservat.
6. Nämnden begär budgetjustering om 0,7 mnkr för trygghetsskapande åtgärder enligt bilaga 6.
7. Nämnden begär budgetjustering om 2,0 mnkr för trygghetslarm.
8. Nämnden anmäler omslutningsförändringar om 121,7 mnkr.
9. Nämnden godkänner priser till utförarenheter enligt bilaga 2.
10. Nämnden godkänner System för internkontroll enligt bilaga 3.
11. Nämnden godkänner Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan 2019 enligt bilaga 4.
12. Nämnden godkänner Plan för upphandling 2019 enligt bilaga 5.
13. Nämnden godkänner Personal- och kompetensförsörjningsplan 2019 enligt bilaga 7.
14. Nämnden uppdrar åt förvaltningen att till tertialrapport 1 se över vissa indikatorers målvärden i enlighet med det av (M), (L), (MP) och (C), med ersättaryttrande från (KD), framförda anförandet enligt nedan.

Reservation från Stefan Johansson med flera (S) och Mattias Håkansson med flera (V) till förmån för egna förslag till beslut.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 17 januari 2019.

Förslag till beslut från (M), (L), (MP) och (C) med ersättaryttrande från (KD)

Johan Nilsson med flera (M), Pernilla Enebrink (L), Holger von Fircks (M) och Evy Kjellberg (C), med ersättaryttrande från Lolita Lovén Johnsen (KD), yrkar bifall till eget förslag till beslut enligt nedan.

Stadsdelsnämnden beslutar följande.

1. Nämnden godkänner i huvudsak förvaltningens förslag till beslut.
2. Nämnden justerar målvärdet för indikatorn *”Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor”* (som återfinns under KF-målet 1.2) från föreslaget 77 % till 82 %.
3. Nämnden uppdrar åt förvaltningen att till tertialrapport 1 se över vissa indikatorers målvärden i enlighet med nedan anförande.

Vi i den grönbå majoriteten är stolta och glada över att vi nu kan fatta beslut om en verksamhetsplan som tar sin utgångspunkt i de frågor som är viktigast för Älvsjöborna, nämligen satsningar på kvaliteten i förskola, äldreomsorg och social omsorg. Vi tycker också det är mycket angeläget att trygghetsfrågorna nu prioriteras, vilket syns i både Kommunfullmäktiges budget och i förslaget till verksamhetsplan för Älvsjö.

För att visa Älvsjöborna att trygghetsfrågorna tas på största allvar höjer vi nu ambitionsnivån i trygghetsarbetet. Under året kommer förvaltningen vidta ett antal åtgärder, både organisatoriska och konkreta, för att visa hur viktigt det är för Älvsjöborna återigen kan känna sig trygga i sitt hemområde. Därför höjer vi målvärdet på indikatorn om upplevt trygghet med 5 procentenheter.

Kvalitet i omsorgen om våra äldre är en mycket viktig fråga de kommande åren. Vi vill se ett kontinuerligt förbättringsarbete både inom stadens egna verksamheter och en höjd kvalitet i de verksamheter som utförs av externa utförare. När vi granskar verksamhetsplanen för 2019 noterar vi ett par indikatorer som föreslås få lägre målvärde än vad som var målsättningen föregående år. Vi kan förstå att det finns naturliga förklaringar, till exempel vikande resultat i brukarundersökningar, som ligger till grund för den justeringen. För oss är det däremot viktigt att hela tiden sträva efter förbättrade resultat och nöjdare Älvsjöbor. Därför vill vi att förvaltningen ser över indikatorerna under avsnittet 1.5 (KF-målet *”I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande”*) för att återkomma i tertialrapport 1 med eventuella justeringar (höjningar) om det bedöms som realistiskt efter den information som finns tillgänglig lägre fram i vår och utifrån det arbete som görs med enhetsvisa verksamhetsplaner.

Förslag till beslut från (S)

Stefan Johansson med flera (S) yrkar bifall till eget förslag till beslut enligt nedan.

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag
2. Att därutöver anföra

Den föreslagna verksamhetsplanen är ett resultat av den budget som kommunfullmäktige antagit. Det är en budget som prioriterar skattesänkningar framför en väl fungerande välfärd. Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Miljöpartiet och Kristdemokraterna har drivit igenom en budget som har låga ambitioner för både förskola och äldreomsorg. Detta återspeglas nu i nämndens förslag till verksamhetsplan.

Än värre är budgetförslaget rörande stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt rörande verksamhet för barn, kultur och fritid. Schablonen för verksamheten inom funktionshinderområdet höjs med knappa 1 %, samtidigt som priser och löner ökar mer än dubbelt så mycket. Det visar hur hårt de nedskärningar dessa partier nu tvingar fram drabbar redan utsatta grupper.

När det gäller insatser för barn, kultur och fritid är minskningen av anslagen ännu större, 66 miljoner sparas, vilket kommer att ge substantiella förändringar av stadsdelarnas möjligheter att erbjuda kultur och fritid i Stockholm. Med det följer också att mycket av det långsiktiga utvecklings- och trygghetsarbetet stannar av. Det är direkt kontraproduktivt i en stad som förväntar sig mer trygghet, inte mindre.

Det är inte på detta sätt vi bygger en stad för alla. Det är inte heller förvånande att den nya majoriteten föreslår nya inriktningsmål för stadens verksamhet. Vi socialdemokrater vill fortsätta arbeta för att Stockholm ska vara en stad för alla. En stad som håller samman med höga ambitioner för ekologisk, ekonomisk och demokratisk hållbarhet.

Vi socialdemokrater föreslog i vårt budgetförslag betydande satsningar på välfärden.

- Förskolan skulle få schablonökningar på 4 % (istället för de 2 % som majoriteten beslutade). Det skulle ha gett utrymme för ökad

personaltäthet, stöd till barn med särskilda behov och minskade barngrupper.

- Äldreomsorgen och stöd och service till personer med funktionsnedsättning skulle få en schablonökning på 2,5 %. Därtill skulle särskilda satsningar ha gjorts på aktivitetscenter och trygg hemgång.
- Barn, kultur och fritid skulle få mer än 50 miljoner kronor för fler fältassistenter, fler mötesplatser för unga samt utrymme för det lokala utvecklingsarbetet.

Allt detta begränsas nu av en politik som prioriterar sänkta skatter framför en trygg äldreomsorg, en förskola som ser alla barn och ett lokalt trygghetsarbete. Vi beklagar detta vägval och noterar att om Socialdemokraternas budgetförslag vunnit kommunfullmäktiges gehör hade Älvsjö SDN fått 9,3 miljoner mer för välfärden i vår stadsdel.

Trots dessa begränsningar och felaktiga prioriteringar har vi följande synpunkter rörande verksamhetsplanen för Älvsjö SDN. Vi har alltid varit en stadsdel med höga ambitioner och höga mål. Under de senaste åren har vi fokuserat på att förbättra verksamheten inom samtliga områden. Detta har inneburit att vi aktivt fokuserat på varje enskilt mål och gett indikation hur vi kan förbättra från våra förutsättningar.

Några exempel där vi ser att ambitionerna minskar från 2018 är:

- Andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd
- Andelen personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen.
Andelen boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen.
- Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering
- Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter
- Generella minskningen av fokus på flickor och kvinnors delaktighet i verksamheter

Att inte fler insatser för dom mest utsatta i Älvsjö görs blir ett problem. Om vi vill få ännu fler Älvsjöbor att känna sig trygga och trivas borde vi inte sänka ambitionerna. Vi borde hjälpa människor att inte hamna i utsatthet för att slippa behöva ekonomiskt bistånd. Analysen från förvaltningen är att fler personer kommer att behöva

ekonomiskt bistånd under 2019. Då är det logiskt att vi skjuter till mer resurser och fler insatser för att motverka detta.

Vi kan även se att verksamhetsplanen för 2019 har drastiskt minskat Älvsjöbornas möjligheter till delaktighet och inflytande. Vi skulle behöva fortsätta arbetet för gemensam utveckling tillsammans med Älvsjöborna där en medborgarbudget kan vara ett sätt att öka delaktigheten och engagemanget.

Det skulle behövas fler insatser för att utveckla personalens förutsättning att bedriva ett bra arbete. Det gäller inte bara en bättre arbetsmiljö, utan också personalens möjlighet att arbeta heltid och ges en trygghet på sin arbetsplats. Kompetensutvecklingsfonden som fanns 2018 är ett verktyg som ger personalen möjligheten att utvecklas och trivas på sitt arbete, och fonden bör därför återinföras.

Flera punkter av bra politik finns beskrivet i VP 2019 (verksamhetsplan 2019). Att förvaltningen ska ställa om för att återta Kristallgården i egen regi visar att det finns inslag av politik som fokuserar på kvalité och nytta, före en ideologisk övertygelse om hur verksamhet ska bedrivas. Vi kan även se att mycket verksamhet som arbetats fram under föregående period (2014 – 2018), fortsätter inom modellstadsdelsprojektet. Vi kan vara glada att se att enheter ska HBTQ-diplomeras. Det är bra för *Ett Älvsjö för alla*. Våra förslag att bygga fler utegym för att öppna vår fantastiska utemiljö för fler och att rusta upp våra lekparkar efter samråd med såväl stora som små i stadsdelen är också bra investeringar som planeras. Att fortsätta arbeta för att utveckla socialsekreterarna och förskolepersonalens arbetssituationer är bra, men fler åtgärder behövs.

Något som vi anser är ytterst svårt att sätta mål för är andelen konkurren utsatt verksamhet. Att sätta ett mål på 50 procent kommer att vara både svårt att uppnå och följa. Vi ska alltid ha utgångspunkt i vad som är bäst för Älvsjöborna. Här borde vi inte sätta mål i procent utan arbeta med en jämn fördelning.

Trafiken är en fråga som nämnden år efter år varit enig att den behöver utvecklas. När Region Stockholms trafiknämnd tillfrågat Älvsjö har det varit enighet om vilken kollektivtrafik som behövs utvecklas. Det gäller även trafikplaneringen i sin helhet för att minska trafikolyckor och göra Älvsjös gator trygga och säkra. Då trafikkontoret i Stockholm inte tar tag i detta, behöver vi fortsätta ligga på för att säkra miljön för alla som rör sig i Älvsjö.

Tryggheten är extremt viktigt för att utveckla Älvsjö och för att ta hand om alla som bor här. Tyvärr kan vi inte se konkreta nya åtgärder som skapar långsiktig och hållbar trygghet i stadsdelen. Under förra perioden tillsattes ett trygghetsråd, en trygghetsfond på 200 miljoner som stadsdelen kunde söka medel från, MVP-arbete på skolorna, trygghetsvandringar, ordningsvakter vid stationsområdet, medborgardialoger, utökad verksamhet för fältassistenter, och arbete för att fler vuxna ges stabila förutsättningar att vara närvarande för sina barn. Utöver den verksamhet vi startade under förra perioden, och som fortfarande finns kvar i VP 2019, så skulle vi behöva arbeta tillsammans med Älvsjöborna i större utsträckning. Ett exempel på just detta kan vara medborgarbudget, där fler får möjlighet att inkluderas i arbetet. Att arbeta med våra ungdomar i Älvsjö är bland det viktigaste i ett förebyggande trygghets syfte vi från stadsdelen kan göra. Här behövs det en kraftigt utökad verksamhet, som ger fler en meningsfull fritid. Här kan kulturen ha en avgörande roll för att hjälpa individer att inte hamna i kriminalitet. Vi behöver ökade anslag till kulturen - inte minskade som i majoritetens budget.

Förslag till beslut från (V)

Mattias Håkansson med flera (V) yrkar bifall till eget förslag till beslut enligt nedan.

Stadsdelsnämnden föreslås besluta:

att delvis godkänna förvaltningens förslag till budget och verksamhetsplan 2019

att återkomma med ett förslag till verksamhetsplan och budget utifrån Vänsterpartiets reservation i kommunfullmäktige samt utifrån nedanstående.

Majoritetens budgetförslag:

Den nybildade blågröna majoriteten har i sin budget för Stockholms stad valt att sänka kommunalskatten med 16 öre. Skattesänkningar och förväntade privatiseringar dränerar den offentliga ekonomin. Många verksamheter får av majoriteten inte ens en höjning som motsvarar förväntade löne- och kostnadsökningar.

Samtidigt ändrar staden i fördelningen av stadsdelsnämndernas medel varvid många kommer tvingas till nedskärningar. Älvsjö hör till dem som drabbas minst.

Men även i vår relativt gynnade stadsdel väntar försämringar. Inräknat förväntad befolkningsökning och kostnadsökning skulle det, endast för att bibehålla verksamhet på samma nivå, behövs

cirka fem procent mer medel. Föreliggande budgetförslag når hälften.

Kanske redan i år men definitivt på sikt kommer detta få konsekvenser för välfärden. Medborgarna riskerar möta en ännu mer restriktiv biståndsbedömning inom äldreomsorgen, svårigheter med att bevilja den hjälp som den enskilde behöver inom stöd och service till funktionsnedsatta, samt större barngrupper alternativt lägre pedagogtätthet inom förskolan.

Vänsterpartiets budgetförslag:

Älvsjö ska vara en del av en jämlik, jämställd och klimatsmart stad. För Vänsterpartiet går vår gemensamma välfärd före skattesänkningar och företagens intresse av att göra stora vinster på våra skattepengar. Vänsterpartiet har därför föreslagit en höjning med 14 öre – totalt 30 öre högre skattesats än majoriteten - för att kunna göra offensiva satsningar i stadens välfärdsverksamheter. Vänsterpartiets budgetförslag skulle ge stadsdelsnämnderna ett tillskott med totalt 523 miljoner kr.

Vi vill ge mera makt åt de lokala beslutsfattarna och åt invånarna i stadsdelen på bekostnad av centrala nämnder och styrelser.

En stor del av driften av gemensamt finansierade verksamheter ligger hos vinstdrivande företag. Vi vill satsa på verksamhet av hög kvalitet i egen regi. Vi vill förbjuda vinstintressen i driften av den gemensamma välfärden.

Kontroll eller dialog

Jämfört med föregående mandatperiod kan man se tydliga förändringar i den allmänna inriktningen.

Vi rödgröna satsade medel på medborgardialoger och medborgarbudgetar. Vi verkade för utvecklingsplaner, begriplighet och andra verktyg för att underlätta medborgarnas insyn och inflytande.

För Vänsterpartiet är trygghet ett större begrepp än bara att inte vara rädd på gator och torg. Dialog, samarbete och ömsesidigt förtroende är inte bara begrepp för ökad demokrati utan också för trygghet.

Vänsterpartiet vill se en fortsatt satsning på medborgardialoger.

Nu föreslås en mängd nya samverkansformer mellan skola, socialtjänst och polis. Under rubriker om trygghet och förebyggande arbete pratas om operativa samverkansforum, trygghetsvandringar digitalt och fysiskt, allvarssamtal, mer ordningsvakter, sociala insatsgrupper med mera.

Vi i Vänsterpartiet vänder oss inte emot alla dessa metoder var och

en för sig. Men vi reagerar på den hållning som därbakom skymtar; ett synsätt präglad av misstro och kontroll. Ordet demokrati förekommer inte ens i verksamhetsplanen.

Det kan också ifrågasättas hur stora behoven är. Några kvantifieringar av problembilden har inte gjorts och inte heller av målbilden: vad ska mätbart uppnås?

Det är i övrigt mycket tveksamt om polisens resurser räcker till för olika stadsdelars ökade samverkansambitioner.

Kristallgården

Vi välkomnar att ambitionen kvarstår att överföra verksamheten i egen regi. Extra uppmärksamhet bör läggas på att inför övertagandet säkra tillgången på sjuksköterskor.

I sammanhanget menar vi att även restaurangen skall drivas i egen regi och att planerad upphandling inte ska genomföras.

Förvaltningen ges i uppdrag att identifiera de samordningsvinster gentemot närliggande verksamheter i fastigheten och stadsdelen som överföringen möjliggör.

Personalens villkor och arbetsmiljö

Vid all upphandling skall krav på kollektivavtalsenliga villkor ställas i förfrågningsunderlaget. Berörda branschorganisationer ska rådfrågas om eventuella certifieringar och andra sätt att säkra seriositeten hos utförare.

Inom egenregiverksamheterna är sjukfrånvaron och långtidssjukskrivningar hög, särskilt bland kvinnor. Att få ned sjuktalen ska vara en central prioritering för nämnden, och det kräver mer satsningar på förbättrad arbetsmiljö och ökad personaltäthet.

Stadsdelen ska införa egna vikariepooler inom hemtjänst och förskola, med utbildad personal och rimliga arbetsvillkor.

Möjligheten att överanställa ska utredas. Förutom minskad arbetsbörda skulle det leda till mindre kostnader för sjukskrivningar, inhyrning och introduktion.

Förskoleverksamhet

Förskollärarna ska ges möjlighet att fokusera på barngruppen. Nya uppgifter, som att införa en digitalisering i arbetet och att sättas in i den nya läroplanen, måste ske i noga samverkan med övrig personal för att tillåta att förskollärargruppen kan utföra sitt uppdrag. Mindre barngrupper och fler pedagoger på avdelningarna är av största vikt för en utvecklande, lärande och trygg miljö.

Äldreomsorg

Alla äldre ska känna sig trygga i att stöd i olika former finns att tillgå vid behov och att den enskildes önskemål ska vara utgångspunkten i att utforma stödet. Personalen inom hemtjänst och annan äldreomsorg ska ges goda arbetsvillkor och nödvändig kompetensutveckling.

Älvsjös hemtjänst har på kort tid blivit mycket uppskattad och ska utvecklas ytterligare, inte minst i samarbetet med Kristallgården.

Ett eventuellt införande av serviceassistenter inom hemtjänsten behöver analyseras noga. Man bör inte överskatta möjligheten att renodla hemtjänstens arbetsuppgifter då den vardagliga gränsen mellan service, vårdinsatser och habilitering inte alltid är självklar. Schemaläggning kan bli svårare med fler olika personalkategorier. Dessutom riskerar ett eventuellt införande av serviceassistenter innebära att samma äldre får hembesök av många olika personer. Nämnden bör ha ett tydligt mål att minska antalet personer som den enskilda hemtjänsttagaren möter.

Biståndsbedömning bör fortsätta ske samlat. Detta ger de äldre en tryggare och enklare tillvaro med som nu färre personer att hålla kontakt med. Och ju mer personlig kännedom som biståndsbedömaren har, desto större är förutsättningarna för korrekta beslut.

Att säkerställa en rimlig total arbetsbörda för biståndsbedömarna är en långt viktigare fråga än att ändra i arbetsbeskrivningar.

Individ och familj

Ett säkert och tydligt bemötande av alla som söker stöd är en grundläggande förebyggande åtgärd inom socialt arbete. Arbetet med att följa upp handlingsplanen för socialsekreterarnas arbetsmiljö ska fortsätta.

Förvaltningen ges i uppdrag att kartlägga förekomsten av hedersrelaterat förtryck och våld i nära relationer.

Stadsdelen ska ha skuld- och budgetrådgivning på heltid, i egen regi eller i samarbete med närliggande stadsdelar.

Ungdomsverksamhet

Fältverksamheten ska behållas och utvecklas. Ett starkt förebyggande socialt arbete är viktigt för att för att behålla tryggheten i Älvsjö. Höjda kolloavgifter ska undvikas.

Ungdomens hus ska fortsätta sitt utvecklingsarbete med bland annat normkritik.

Ungdomarnas rätt att påverka och känna till utvecklingen i sin stadsdel ska stärkas. Därför ges förvaltningen uppdrag att i samarbete med personal på Ungdomens hus, fältassistenter med flera hitta former för mer Ungdomsdialog. Möjligheterna för samverkan med ungdomsmottagningen ska ses över.

Tidigare arbete med medborgarbudgetar, där berörda ungdomar fick vara med och bestämma, ska fortsätta.

Stadsmiljö och kultur

Förvaltningen ska ha i uppdrag att utreda möjliga alternativ för ett kulturhus i Älvsjö.

Vi är ense med majoriteten om att användningen av ekologisk mat ska öka i verksamheterna. Om den ambitionen ska bli verklighet krävs dock också att mer resurser tillskjuts.

Solbergaskogen är klassad som nyckelbiotop. Förvaltningen ska ges i uppdrag att utreda möjligheten att göra skogen till naturreservat. Naturvårdsverket erbjuder möjligheten att ansöka om LONA-medel för att bekosta delar av arbetet.

Stadsdelen ska uppvakta kommunens berörda nämnder angående hur trafiksäkerheten kring Älvsjövägen och Folkparksvägen kan förbättras.

Beslutsgång

Roland Johansson (SD) anmäler att partiet inte deltar i beslutet.

Ordförande yrkar bifall till det av (M), (L), (MP), och (C), med ersättaryttrande från (KD), framställda förslaget till beslut. Ordförande ställer förslagen mot varandra och förklarar att nämnden beslutar att bifalla det av (M), (L), (MP), och (C), med ersättaryttrande från (KD) framställda förslaget till beslut. Stefan Johansson med flera (S) och Mattias Håkansson med flera (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag till beslut.

Stefan Johansson med flera (S) och Mattias Håkansson med flera (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag till beslut.